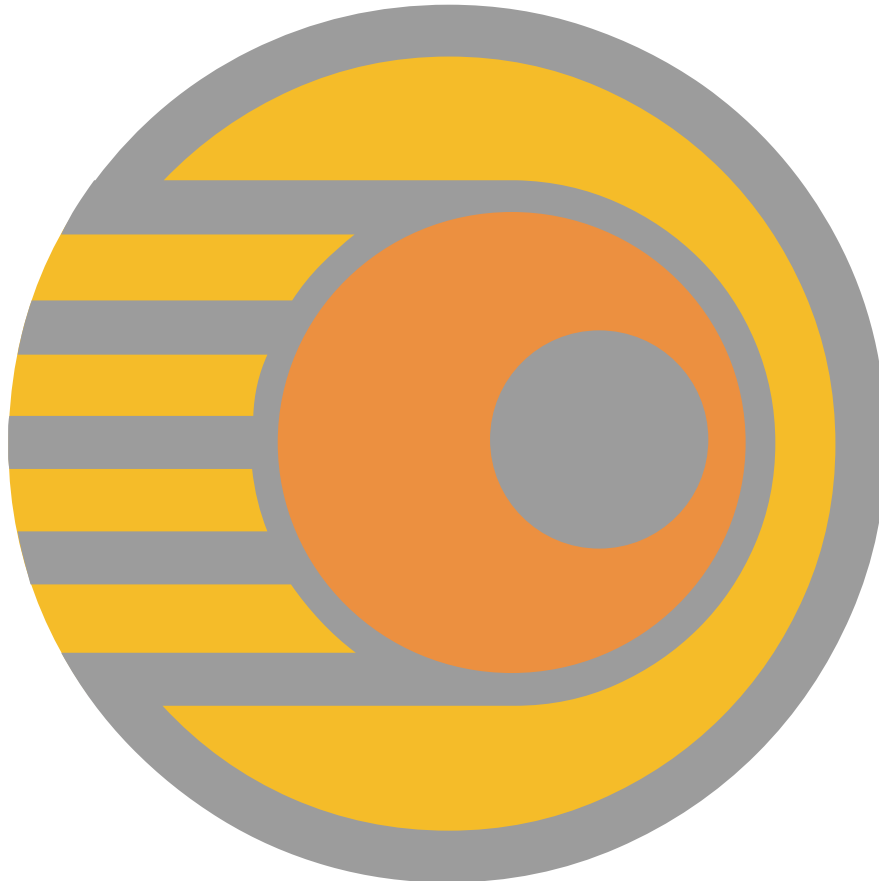

REDOVISAR

2007:1

Nyckeltal för balanstalet 2005

I det reformerade pensionssystemet bestäms indexeringen av pensionsskulden av genomsnittsinkomstens utveckling. Vid viss demografisk och ekonomisk utveckling är det inte möjligt att förränta pensionsskulden med genomsnittsinkomstens utveckling och samtidigt finansiera inkomstpensionerna med en fast avgift. För att kunna hålla avgiften fast vid nivån 16 procent gör man avsteg från inkomstindexeringen. Det sker när balanstalet är under 1,0000. Mer information om det reformerade pensionssystem finns i pensionssystemets årsredovisningar. Beräkningarna i denna Redovisar hänförs till beloppen i Pensionssystemets årsredovisning 2005. Vid andra storleksförhållanden mellan buffertfonden, avgiftstillgången och skulden fås andra nyckeltal.

Balanstalet beräknas som förhållandet mellan pensionssystemets tillgångar och skulder. Tillgångarna består av buffertfonden och avgiftstillgången. Avgiftstillgången är avgiftsinkomsten multiplicerad med omsättningstiden. Fondens utveckling beror på fondavkastningen samt på skillnaden mellan influtna avgifter och pensionsutbetalningar. Avgiftsinkomsten växer med influtna avgifter. Omsättningstiden förändras om den förväntade tiden från det att avgift betalas till systemet till det att "avgiften" återbetalas i form av pension förändras. T.ex. ökar omsättningstiden om medelpensionsrätten för yngre ökar mer än medelpensionsrätten för äldre och om livslängden ökar. Likaså ökar omsättningstiden om livslängden för personer med högre än genomsnittligt pensionsbelopp ökar mer än genomsnittligt.

Skulden består av skulden till aktiva och till pensionärer. Skulden till aktiva ökar med inbetalda avgifter och skulden till pensionärer minskar med pensionsutbetalningarna. Båda skulderna indexeras med inkomstindex. Vidare ökar skulden om livslängden ökar särskilt om livslängden för personer med högre än genomsnittligt pensionsbelopp ökar mer än genomsnittligt.

Avgiftstillgången växer med influtna avgifter (summa inkomster) och skulden indexeras med inkomstindex (genomsnittsinkomsten). Kvoten mellan avgiftssummans och genomsnittsinkomstens ökning kan benämnas för *summasnittkvoten*. Om summa inkomster växer mer än medelinkomsten är summasnittkvoten större än 1 och då bidrar det till att stärka balanstalet. Är summasnittkvoten mindre än 1 bidrar det till att försvaga balanstalet.

I princip gäller att om sysselsättningen ökar så kommer summasnittkvoten att vara över 1 och balanstalet stärks. Om sysselsättningen minskar, kommer, i princip, summan av inkomster att öka långsammare än genomsnittsinkomsten (en summasnittkvot mindre än 1) och balanstalet tenderar att försvagas. Eftersom avgiftsunderlaget till pensionssystemet innehåller både a-kassa, sjukersättning och sjukpenning är dock inte kopplingen till sysselsättningsutvecklingen absolut. För pensionssystemets finansiella ställning är utvecklingen av antalet personer som har pensionsgrundande inkomst den kanske viktigaste variabeln. Ökar antalet personer med pensionsgrundande inkomst kommer summasnittkvoten att vara större än 1, minskar det blir summasnittkvoten mindre än 1.

Vidare är de belopp och tider som ingår i balanstalet utjämnade i tre år för att ett enstaka ovanligt år inte ska få oproportionerlig påverkan, och först efter tre år slår en bestående förändring igenom fullt ut. I beräkningarna i denna Redovisar är alla utjämnings borttagna för att tydligt visa effekterna.

När summainkomster ökar 1 procent och medelinkomsten är oförändrad, (summasnittkvot 1,01) så medför det en tendens att öka balanstalet med 0,9 procent. Om summainkomsterna ökar 1 procent och all ökning avser personer under 30 år så är tendensen att öka balanstalet med 1,4 procent. Skulle, i stället, all inkomstökningen avser personer över 50 år så medför det en tendens att förstärka balanstalet med endast 0,5 procent.*

Om medelinkomsten ökar 1 procent och summainkomsten är oförändrad (summasnittkvot 0.99) så medför det en tendens att försvaga balanstalet med 0,3 procent.

Om fondens avkastning ökar 10 procentenheter jämfört med avkastningen 2005 så förstärks balanstalet 1 procent.

Om alla skulle både senarelägga sitt utträde ur arbetskraften och senarelägga sitt uttag av ålderspension med ett år till så stärks balanstalet med 1,2 procent.

Om alla mellan 17 och 29 år hade sitt inträde på arbetsmarknaden ett år tidigare så stärks balanstalet med 1,5 procent först året och effekten blir ännu större året efter.

*I det fall inkomstökningen avser yngre personer ökar omsättningstiden, i det fall inkomstökningen avser äldre personer minskar omsättningstiden.

De här nyckeltalen visar vad som händer på ett års sikt. Om en förändring inträffar bara ett år påverkar det inte balanstalet i samma grad som visas här eftersom det är utjämnningar i flera av de ingående faktorerna i balanstalet.

Beräkningar

I nedanstående förenklade resultat och balansräkning visas hur de olika posterna påverkas av vissa förändringar.

I kolumnen 2005 visas det faktiska utfallet 2005 utan utjämnad avgiftsinkomst, utan utjämnad omsättningstid, utan utjämnat inkomstindex, utan utjämnat ekonomiskt delningstal och utan ett års förskjutning i indexering av pensionsskuld till pensionärer.

Tabell 1 Förenklad resultat och balansräkning i miljoner kronor (tider i år)

	2005	Inkomsterna ökar 1 %, Medelinkomsten oförändrad	Medelinkomsten ökar 1 %, summa inkomster oförändrad	Fondens avkastning ökar 10 procentenheter	Alla arbetar ett år till	Alla börjar arbeta ett år tidigare
Förändring av fondtillgångar						
Pensionsavgifter	179 552	+1 796	0	0	+1 526	+4 130
Pensionsutbetalningar	169 071	0	0	0	+102	0
Avkastning	114 598	0	0	+64 620	0	0
Förändring av avgiftstillgång						
Avgiftsinkomst	179 552	+1 796	0	0	+1 526	+4 130
Intjänandetid	21,46187	0	0	0	+0,39	-0,16
Utbetalningstid	10,58625	0	0	0	-0,01	0
Omsättningstid	32,04812	0	0	0	+0,38	-0,16
Förändring pensionssskuld						
Avgiftsinkomster	179 552	+1 796	0	0	+1526	+4 130
Indexering aktiva	121 123	0	+12 112	0	0	+2 786
Pensionsutbetalningar	169 071	0	0	0	+102	0
Indexering pensionärer	47 465	0	+4 747	0	0	+1 092
Fonden 31/12	771 279	+1 796	0	+64 620	+2 407	+4 130
Avgiftstillgång	5 754 304	+57 543	0	0	+117 883	+102 370
Tillgångar	6 525 583	+59 339	0	+64 620	+132 196	+106 500
Skuld aktiva	4 786 705	+1 796	+12 112	0	-	+6 916
Skuld pensionärer	1 649 464	0	+4 747	0	-	+393
Skulder	6 436 169	0	+16 859	0	+2 861	+7 309
Balanstal		+0,88 procent	-0,26 procent	+0,99 procent	+1,98 procent	+1,52 procent

Det kan ses förvånade att intjänandetiden minskar när "alla börjar arbeta ett år tidigare". Att det blir så är ett resultat av konstruktionen av intjänandetiden. Skulle detta mönster bestå så ökar intjänandetiden kommande år. Inkomsterna är räknade som om en 16-åring tjänar lika mycket (och de är lika många) som 17-åringar i dag, en 17-åring som en 18-åring och så vidare. Resultatet blir att medelinkomsten ökar.

Att pensionsutbetalningarna ökar i alternativet "alla arbetar ett år till" beror på att de som är 66 år och tar ut pension (och de är många) har ökat pensionsbehållningen eftersom de har arbetat ett år till och dessutom har ett lägre delningstal som 66-åringar än som 65-åringar.

I nedanstående tabell redovisas effekterna av att summa inkomster ökar 1 procent samtidigt som medelinkomsten är oförändrad. I det ena fallet är all inkomstökning på personer yngre än 30 år, i det andra fallet på dem som är äldre än 50 år. När inkomstökningen sker i olika åldersklasser påverkas också intjänandetiden.

Tabell2 Förenklad resultat och balansräkning i miljoner kronor (tider i år)

	2005	Allt på de yngre än 30 år	Allt på de äldre än 50 år
Förändring av fondtillgångar			
Pensionsavgifter	179 552	+1 796	+1 796
Pensionsutbetalningar	169 071	0	0
Avkastning	114 598	0	0
Förändring av avgiftstillgång			
Avgiftsinkomst	179 552	+1 796	+1 796
Intjänandetid	21,46187	+0,18677	-0,13855
Utbetalningstid	10,58625	0	0
Omsättningstid	32,04812	+0,18677	-0,13855
Förändring pensionsskuld			
Avgiftsinkomster	179 552	+1 796	+1 796
Indexering aktiva	121 123	0	0
Pensions-utbetalningar	169 071	0	0
Indexering pensionärer	47 465	0	0
Fonden 31/12	771 279	+1 796	+1 796
Avgiftstillgång	5 754 304	+91 414	+32 418
Tillgångar	6 525 583	+93 209	+34 213
Skuld aktiva	4 786 705	0	0
Skuld pensionärer	1 649 464	0	0
Skulder	6 436 169	0	0
Balanstal		+1,40 procent	+0,50 procent

Följande Redovisar har publicerats under år 2007

2007:1 Nyckeltal för balanstalet 2005